

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Klima- og miljødepartementet (KLD)

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
			Martin Eggen	11.10.2020

Innspillsmøte om FNs miljøforsamling og nytt globalt rammeverk for natur under konvensjonen for biologisk mangfold

NOF viser til vår deltakelse på innspillsmøte og takker for anledningen til å levere et skriftlig innspill i etterkant. Å stanse tapet av naturmangfold og få de menneskeskapte klimaendringene under kontroll, er vår tids største utfordring. En million arter er truet av utryddelse globalt, ødelagt natur spiser allerede opp 10 % av verdensøkonomien og påvirker livene til 3,2 milliarder mennesker ifølge Naturpanelet IPBES.

I 2010 ble politikere fra alle medlemslandene i FN-konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) enige om en ny, tiårig plan for bevaring av det biologiske mangfoldet. Planen bestod av 20 delmål, Aichi-målene. En FN-rapport publisert i midten av september konkluderte med at ingen av de 20 Aichi-målene er nådd. Rapporten *Naturens tilstand 2020* viser at heller ikke Norge når et eneste av disse målene.

Dermed har vi allerede tapt et tiår med muligheter for å bedre naturens tilstand. Tiden er inne for handling, ikke for halvveis engasjement. Frivillige mekanismer er ikke tilstrekkelige. Det er nødvendig med juridisk bindende forpliktelser på globalt nivå for å begrense naturmangfoldskrisa.

- 1) Flere og større verneområder er nødvendig – og
- 2) Vi må gi naturen mer plass på produksjonsarealene

Det er nå stadig flere som tar inn over seg at vern av natur ikke er en utgift, men en investering i fremtidig verdiskapning, og dermed lønnsomt. Rapporten *Protecting 30 % of the planet for nature: costs, benefits and economic implications*¹ viser dette. Vi ber Norge om å støtte initiativet om å verne 30 % av naturen innen 2030. Spesielt er behovet stort i Norge, siden størsteparten av norske verneområder er dominert av lavproduktive fjellområder, og siden vi henger kraftig etter i det marine vernet.

Som IPBES allerede har understreket henger klima- og naturkrise tett sammen. Løsningene på dem må ivareta begge krisene og sees i sammenheng. Vern og restaurering av (særlig karbonrik) natur er en betydelig del av løsningen på klimakrise, samtidig som overgangen fra fossil til fornybar energi ikke må legge ytterligere press på naturareal og økologiske funksjoner og prosesser (f.eks. fugletrekk). Kanskje er opptil 30 % av løsningene på verdens klimamål naturbasert.

1

https://static1.squarespace.com/static/5c77fa240b77bd5a7ff401e5/t/5f05d15ea8b84f56b02509b2/1594216800710/Waldron_Report_FINAL_sml.pdf

Prioriteringer og forventninger til resultater av FNs femte miljøforsamling (inkludert ministererklæringen) og den nye naturavtalen

- ***Vær et godt forbilde ved å vise frem nasjonal politikk på den globale scenen***

Norge må ta en ledende stemme internasjonalt ved å være ambisiøs på vegne av det internasjonale samfunn, men også være et foregangsland her hjemme.

Behovet for å verne mer lavlandsareal, der arealpresset er størst, er enormt. De viktigste områdene for fugler og naturmangfold må sikres i sin helhet, og Klima- og miljødepartementet (KLD) må etterkomme Stortingets ønske om å prioritere *Important Bird and biodiversity Area (IBA)* i vernearbeidet.

Områder i aktiv bruk må forvaltes bærekraftig slik at økosystemtjenester opprettholdes, og ikke forringes over tid. Landbruk (jordbruk og skogbruk) er den viktigste driveren i tapet av naturmangfold verden over, og kun ved et paradigmeskifte i disse fornybare næringene kan den negative utviklingen snus. Et nytt rammeverk må innlemme naturhensyn i alle sektorer, og pålegge landene klare retningslinjer for ulike bransjer gjennom juridiske bestemmelser.

- ***Internasjonale forpliktelser må følges opp i nasjonalstatene***

Nasjonal kontroll over arealbruken må styrkes i samtlige land, slik at man sørger for at den er i overensstemmelse med CBDs bestemmelser.

Tapet av naturlig habitat må reduseres kraftig og helst bringes ned i null så raskt som overhodet mulig, slik de 190 landene i CBD allerede har forpliktet seg til. Arealplanleggingen må tilstrebe arealnøytralitet, altså økt gjenbruk og fortetting av arealer som allerede er utsatt for menneskelige inngrep. For å få til en slik beskyttelse av naturen må kartleggingsressursene økes betraktelig, slik at vi vet hva de ulike arealene inneholder av biologisk mangfold.

- ***Restaurering av natur***

Mange naturtyper er så ødelagte at vi må restaurere store arealer for å få velfungerende natur og økte bestander av arter. Verden har tapt 35 % av våtmarkene bare i løpet av det siste halve århundret. Hele 83 % av all våtmark har forsvunnet siden 1700. Naturskogene² forsvinner i et høyt tempo verden over.

FNs generalforsamling vedtok den 1. mars 2019 å utpeke 2021–2030 som FNs tiår for restaurering av økosystemer. Vedtaket bunner i en anerkjennelse av naturens helt sentrale bidrag for å bekjempe menneskeskapte klimaendringer, sikre matvaresikkerhet, rent vann og naturmangfold, og at funksjonene allerede er kraftig svekket av menneskets herjinger over lang tid.

Storstilt restaurering av natur er nødvendig, men det er nødvendig å påpeke at nye naturtap selvsagt må stanses parallelt. Vi minner også om at opptil 30 % av løsningen på klimautfordringene er naturbasert, og at all ødeleggelse av våtmarker og naturskoger må stanses umiddelbart. Nasjonalt i Norge er dette enkelt å få til. Det er kun å bestemme seg for

² Skog som i liten eller ubetydelig grad er påvirket av mennesker

det. Ofte er ikke knyttet store økonomiske interesser til ødeleggelse av slik natur, men det er betydelige kostnader ved å ikke gjøre det.

- **Ansvarlig ressursforbruk**

I dag er ressursbruken i et land ikke nødvendigvis knyttet til nasjonale arealer og uttak. Forbruk må tilpasses jordas knappe ressurser og en solidarisk fordelingspolitikk. Det nye rammeverket for natur må pålegge landene å tilpasse forbruket jordas av knappe ressurser og tåleevne, og gjelde både fossil energi og fornybare ressurser. Reel bærekraft er et null- eller plusspill for naturen, slik vi kjenner det fra bl.a. vellykket forvaltning av fiskebestander.

- **Økt satsing på folkeopplysning**

Over 50 % av verdens befolkning bor nå i byer, løsrevet fra nærliggende ressursgrunnlag og naturområder. Skal man ha legitimitet for det paradigmeskiftet IPBES mener vi må gjennomføre, må forståelsen hos befolkningen økes. Tidligere undersøkelser foretatt av Miljødirektoratet viser at nordmenns gjennomsnittlige forståelse/bekymring for naturkrise er lavere enn i EU.

NOFs oppfatning er at oppmerksomheten rundt naturkrise er økende år for år. Nå forventer vi at myndigheter verden over er ærlige på utfordringer og viser det lederskapet som trengs for å møte dem. Vi forventer også betydelige midler og prosjekter som legger til rette for naturkunnskap og naturglede. Heldigvis ser vi en økning i fugleinteressen verden over. Hvert år besøker 20.000 fuglemessen UK Birdfair. Antallet deltakere på den europeiske fugletellingen EuroBirdwatch som BirdLife International arrangerer hvert år i oktober har økt med 52 % siden 2013.

Ta med dere fuglenes budskap!

For mange mennesker er fugler populære og attraktive, og som et resultat av dette er fugler en svært godt kjent artsgruppe, noe som gir et utmerket fundament for bevaringsarbeid. Ved å bevare habitater og økosystemer som er viktige for fugler, bevarer vi i tillegg et mye bredere spekter av biologisk mangfold på en effektiv måte.

BirdLife Internationals nye rapport «Birds and Biodiversity Targets» er en oppsummering av data fra fugleovervåking for å undersøke om man har nådd de ulike Aichi-målene. Rapporten må sies å være dyster lesning hva angår måloppnåelse. Av de 20 målene er 18 vurdert som relevante for fugler, og for samtlige 18 er ikke målene nådd. Dette er naturligvis svært skuffende, men samtidig er det viktig at man lærer av sine feil og tar grep for å nå nye mål. Neste års partsmøte i CBD, der man skal vedta nye mål som skal erstatte Aichi-målene, må øke ambisjonene og de juridisk bindende forpliktelsene.

Den negative trenden kan snus, og mye bra arbeid gjøres bl.a. av BirdLife International, som NOF er en del av. BirdLife International peker på flere viktige tiltak som er gjennomført i perioden 2011–2020, til tross for manglende måloppnåelse:

- Bevaringsarbeid har forhindret utryddelse av 48 arter, og har i betydelig grad forsinket hastigheten arter nærmer seg utryddelse på.
- Stadig flere IBA-områder har blitt formelt vernet – fra 38 % til 44 % av områdene.

- Bifangst av albatrosser i sør-afrikanske fiskerier er nærmest eliminert grunnet aktive tiltak.
- Lokalsamfunn engasjerer seg i større grad for å forhindre jakt og fangst som ikke er bærekraftig, f.eks. fanges det ikke lenger 100 000 amurfalker i Nagaland i India hvert år.

Mange av fugleverntiltakene viser at det nytter, og er med på å gi håp for framtida. Vi viser spesielt til side 54-58 i «[Birds and Biodiversity Targets](#)», som også legges ved som vedlegg (pdf) til dette innspillet. Selv om vi fortsetter å miste natur, og dyre- og fuglebestandene synker, formidler også de positive eksemplene håp og innsikt. Side 54-58 oppsummerer denne innsikten, og forsterker og utdyper vårt høringssvar.

Denne innsikten håper vi norske myndigheter tar med seg videre til FNs miljøforsamling og arbeidet med et nytt globalt rammeverk for natur under CBD.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

KOPI:
Miljødirektoratet